

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Förslag om mål för en effektiv energianvändning

Er beteckning: KN2025/02031

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västra Götaland yttrar sig här över promemorian
Förslag om mål för en effektiv energianvändning.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att ta fram ett nytt mål och
att energieffektivisering ges en tydlig roll i energipolitiken.
Länsstyrelsen ser dock problem med förslaget att ersätta dagens
kvantitativa energieffektiviseringsmål med en uteslutande kvalitativ
målformulering. Ett nytt nationellt mål behöver innehålla
kvantitativt mätbara komponenter för att möjliggöra uppföljning,
jämförbarhet och styrning över tid.

Länsstyrelsen rekommenderar därför att en kvalitativ övergripande
målformulering kompletteras med kvantitativa indikatorer och
delmål för olika branscher eller sektorer. Indikatorerna bör noggrant
utformas och tas fram av närmast berörda sektorsmyndigheter,
Energimyndigheten och Boverket, i dialog med andra myndigheter,
till exempel länsstyrelsen. Målet bör också harmoniseras med EU:s
energieffektiviseringsdirektiv (EED), samt med de analyser av
potential för energieffektivisering som Energimyndigheten har gjort.

Övergripande synpunkter

Av målformuleringen bör framgå att klimatförändringarna är en
viktig drivkraft för att effektivisera energianvändningen.

Länsstyrelsen Västra Götaland har i tidigare yttrande över remissen
”PM Förslag om nya energipolitiska mål” (Dnr 49338-2023) påtalat
att ”det vore önskvärt att det finns olika energieffektiviseringsmål
både avseende storlek och tid för olika branscher. Fastighets- och
bostadssektorn har till exempel större möjligheter att effektivisera
än industrisektorn”. Dessa synpunkter kvarstår.

Länsstyrelsen anser att Energimyndigheten bör ges i uppdrag att ta fram kvantitativa och branschvisa indikatorer för att följa upp målet innan det nya målet beslutas av regeringen. På så vis möjliggörs uppföljning av målet och följande tillägg skulle kunna knytas till målformuleringen: "Energieffektiviseringsmålet ska följas upp årligen av Energimyndigheten genom de indikatorer som myndigheten tagit fram." Vid framtagande av indikatorer bör sakkunniga myndigheter involveras, däribland Länsstyrelserna.

Vikten av att energieffektiviseringsmålet utformas så att det blir ändamålsenligt

Länsstyrelsen välkomnar regeringens ambition att modernisera det nationella målet för energieffektivisering i ljuset av den snabba elektrifieringsutvecklingen. Energieffektivisering är av strategisk betydelse för klimatmålen, energisystemets robusthet och konkurrenskraften. Elektrifieringen av industri, transporter och byggnader innebär ett ökat elbehov, samtidigt som energisystemets uthållighet och effektbalans måste säkerställas.

Mot denna bakgrund är det angeläget att ett nationellt mål ger tydlig vägledning för såväl statliga myndigheter som kommuner, regioner och näringsliv.

Möjligheter och svagheter med förslaget

Det finns behov av att uppdatera befintligt mål för energieffektivisering och länsstyrelsen anser att det finns positiva delar i regeringens förslag.

I det nya målet finns en tydlig koppling till den pågående elektrifieringen. Det föreslagna målet tar också ett bredare systemperspektiv på el- och energisystemet än vad nuvarande mål gör. Särskilt välkomnas att effektfrågor, efterfrågefleksibilitet och energilagring tydligt lyfts fram. Det ligger i linje med behov som identifierats i flera analyser.

Det föreslagna målet har en ambition att undvika målkonflikter mellan energieffektivisering och en ökad elanvändning från kärnkraft. Länsstyrelsen delar bedömningen att energieffektivisering bör tolkas funktionellt, inte som ett absolut krav på till exempel minskad total elanvändning i en situation där omställningen innebär en ökad elanvändning inom vissa områden.

Ett kvalitativt mål skapar förutsättningar för att utveckla styrmedel som inte enbart fokuserar på energivolymer, utan även på flexibilitet, resurseffektivitet och robusthet. Samtidigt blir det betydande utmaningar då målet inte är kvantifierbart.

En målsättning utan någon mätbar eller tidsbunden kvantitativ del riskerar att både försvaga styrsignaler och incitament och försvåra uppföljning och ansvarsutkrävande. Det föreslagna målet riskerar att förbli allmänt hållet och mindre användbart som vägledning för offentlig sektor, företag och kommuner. Det ingår också närmare tio olika kriterier i målformuleringen vilket ställer krav på ett stort antal indikatorer som ska sammanvägas.

I det föreslagna målet saknas också koppling till EU:s energieffektiviseringsdirektiv (EED) som innehåller bindande krav på årlig nationell energibesparing, minskad slutlig energianvändning samt omfattande särskilda krav på offentlig sektor. Det saknas även koppling till EU:s mål om energieffektivisering i byggnader (EPBD). Länsstyrelsen bedömer att ett helt kvalitativt nationellt mål ger svag koppling till EU-kraven och riskerar att försvåra svensk rapportering och uppföljning.

Promemorian omfattar endast fem sidor och konsekvensanalysen av vilka styrmedel som krävs för att öka energieffektiviseringen inom till exempel bygg- och fastighetssektorn, offentliga verksamheter och transportområdet är bristfällig.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med klimatstrategen Fredrik Bergman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Nardono Nimpuno medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.